PATVIRTINTA
Šiaurės vakarų Lietuvos vietos veiklos grupės visuotinio narių 2018 m. rugsėjo 20 d. susirinkimo protokolu Nr. 3

VIETOS PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠAS

Šiaurės vakarų Lietuvos vietos veiklos grupė (toliau – VVG)
Vietos plėtros strategija „Šiaurės vakarų Lietuvos vietos veiklos grupės teritorijos 2015–2023 m. vietos plėtros strategija“ (toliau – VPS)
Kvietimo Nr. 11

<table>
<tr><th colspan="13">1. BENDROJI VIETOS PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠO DALIS</th></tr>
<tr><td>1.1.</td><td colspan="12">Vietos projektų finansavimo sąlygų apraše (toliau – FSA) nustatytos vietos projektų tinkamumo finansuoti sąlygos ir reikalavimai, kurie taikomi pareiškėjui, siekiančiam gauti paramą vietos projektui įgyvendinti pagal FSA 1.2 papunktyje nurodytą VPS priemonės „Ūkio ir verslo plėtra “ Nr. LEADER-19.2-6 veiklos sritį „Parama ne žemės ūkio verslui kaimo vietovėse pradėti“ Nr. LEADER-19.2-6.2, sudaryti iš tinkamumo finansuoti sąlygų, pareiškėjų įsipareigojimų, vietos projektų atrankos kriterijų, kitų pareiškėjams ir vietos projektams taikomų reikalavimų. Vietos projektų atrankos ir įgyvendinimo tvarką nustato Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. rugsėjo 21 d. įsakymu Nr. 3D-544 „Dėl Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2018 m. balandžio 18 d. įsakymo Nr. 3D- 226 redakcija) (toliau – Vietos projektų administravimo taisyklės). FSA nustatytos vietos projektų tinkamumo finansuoti sąlygos turi būti iki galo įvykdytos iki vietos projekto atrankos vertinimo pabaigos, išskyrus atvejus, kai Vietos projektų administravimo taisyklėse ir šiame FSA nurodyta kitaip. Atitiktis vietos projekto tinkamumo finansuoti sąlygoms turi būti išlaikoma visą vietos projekto įgyvendinimo ir kontrolės laikotarpį[1], išskyrus atvejus, kai Vietos projektų administravimo taisyklėse ir šiame FSA nurodyta kitaip</td></tr>
<tr><td>1.2.</td><td>FSA taikomas:</td><td colspan="11">„Šiaurės vakarų Lietuvos vietos veiklos grupės teritorijos 2015-2023 m. vietos plėtros strategija“ priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ Nr. LEADER-19.2-6 (toliau – VPS priemonė) veiklos srities „Parama ne žemės ūkio verslui kaimo vietovėse pradėti“ Nr. LEADER-19.2-6.2 (toliau – VPS priemonės veiklos sritis) vietos projektams</td></tr>
<tr><td rowspan="2">1.3.</td><td rowspan="2">FSA taikomas VPS priemonės veiklos srities paraiškoms, kurios pateiktos ir užregistruotos:</td><td>nuo vietos projektų paraiškų rinkimo pradžios</td><td>2</td><td>0</td><td>1</td><td>8</td><td>-</td><td>1</td><td>0</td><td>-</td><td>0</td><td>1</td></tr>
<tr><td>iki vietos projektų paraiškų rinkimo pabaigos</td><td>2</td><td>0</td><td>1</td><td>8</td><td>-</td><td>1</td><td>1</td><td>-</td><td>3</td><td>0</td></tr>
</table>

[1] *Vietos projekto kontrolės laikotarpis – penkerių metų laikotarpis nuo vietos projekto, susijusio su investicijomis į infrastruktūrą, verslą, prekių gamybą, paslaugų teikimą, vykdytojo galutinio mokėjimo prašymo įvertinimo dienos ir trejų metų laikotarpis, kurį turi būti išlaikomos bendruomenių inicijuotam ar socialinio verslo projektui įgyvendinti sukurtos darbo vietos. Kontrolės laikotarpis netaikomas mokymų ir veiklos vietos projektams.*

1.4.	FSA patvirtinta VPS vykdytojos:	2	0	1	8	-	0	9	-	2	0	X	visuotinio narių susirinkimo sprendimu Nr. 3
												□	kolegialaus valdymo organo sprendimu Nr. _____
1.5.	Pagal FSA patirtos išlaidos priskiriamos prie:	EŽŪFKP tikslinės srities Nr. 6A											
1.6.	VPS priemonės veiklos srities, kuriai parengtas FSA, pagrindiniai tikslai yra šie:	Skatinti ne žemės ūkio verslų kūrimą ir plėtrą											
1.7.	Pagal VPS priemonės veiklos sritį parama teikiama:	Kurti verslus įvairiai ne žemės ūkio veiklai, produktų gamybai, apdorojimui, perdirbimui, jų pardavimui, taip pat paslaugų teikimui, įskaitant paslaugas žemės ūkiui. Remiama ekonominė veikla, nurodyta Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriuje, patvirtintame Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-226 „Dėl Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus patvirtinimo“ (toliau – EVRK), išskyrus veiklas, išvardytas pagal priemonės veiklos sritį LR Žemės ūkio ministerijos neremiamų veiklų sąrašą. Pareiškėjai, teikiantys paraiškas, turi vietos projekto paraiškos (FSA 1 priedas) 3 dalyje „Vietos projekto idėjos aprašymas“, taip pat verslo plane (FSA 2 priedas) pateikti informaciją apie planuojamo vietos projekto tikslus, uždavinius, planuojamas veiklas, kurių pagrindu būtų galima įvertinti, kaip vietos projektas atitinka VPS, VPS priemonės veiklos srities tikslus, remiamas veiklas											
1.8.	Paramos gali kreiptis šie pareiškėjai:	Fiziniai ir juridiniai asmenys: ūkininkas ar kitas fizinis asmuo, labai maža įmonė, maža įmonė. Pareiškėjai turi atitikti šio FSA 4 dalyje „Vietos projektų tinkamumo finansuoti sąlygos ir vietos projektų vykdytojų įsipareigojimai“ nurodytus ir pareiškėjui taikomus bendruosius, specialiuosius ir papildomus (jeigu specialieji ir papildomi reikalavimai nustatyti) tinkamumo reikalavimus											
1.9.	Galimi vietos projekto pareiškėjo partneriai:	Partneriai negalimi											
1.10.	Kvietimui teikti VPS priemonės veiklos srities vietos projektų paraiškas skiriama:	197 554, 37 Eur											
1.11.	Didžiausia lėšų vietos projektui paramos suma negali viršyti:	48 779,89 Eur.											
1.12.	Didžiausia lėšų vietos projektui įgyvendinti lyginamoji dalis:	Lėšos vietos projektui įgyvendinti gali sudaryti iki 70 proc. visų tinkamų finansuoti vietos projektų išlaidų, kai jį teikia privatus juridinis arba fizinis asmuo, atitinkantys labai mažai įmonei keliamus reikalavimus, nurodytus taisyklėse;											

		Lėšos vietos projektui įgyvendinti gali sudaryti iki 50 proc. visų tinkamų finansuoti vietos projektų išlaidų, kai jį teikia privatus juridinis arba fizinis asmuo, išskyrus asmenis, atitinkančius labai mažai įmonei keliamus reikalavimus
1.13.	Tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų, kurių nepadengia lėšos vietos projektui įgyvendinti, dalį pareiškėjas privalo finansuoti:	1. pareiškėjo nuosavos piniginės lėšos; 2. pareiškėjo skolintos lėšos; 3. pareiškėjo iš vietos projekte numatytos vykdyti veiklos gautinos lėšos; 4. gautinos paramos lėšos, kai vietos projektas įgyvendinamas ne vienu etapu
1.14.	Vietos projektų finansavimo fondas *(-ai)*:	EŽŪFKP ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos

2. VIETOS PROJEKTŲ ATRANKOS KRITERIJAI				
Vietos projektų pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo tvarką nustato Vietos projektų administravimo taisyklių 87–92 punktai. Vietos projektų atrankos kriterijai – vietos projektų pridėtinę vertę nustatantys reikalavimai, kurių reikšmė VPS priemonės veiklos sričiai įgyvendinti įvertinama taikant žemiau nurodytą balų sistemą. Didžiausia galima surinkti balų suma yra 100 balų.				
2.1.	Vietos projektų pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo metu taikomi šie vietos projektų atrankos kriterijai:			
Eil. Nr.	**Vietos projektų atrankos kriterijus**	**Didžiausias galimas surinkti balų skaičius**	**Patikrinamumas** (Pateikiamas paaiškinimas, kaip **vietos projekto paraiškos vertinimo metu** bus vertinama atitiktis atrankos kriterijui, t. y. kokius rašytinius įrodymus turi pateikti pareiškėjas, kad būtų teigiamai įvertinta atitiktis atrankos kriterijui)	**Kontroliuojamumas** (Pateikiamas paaiškinimas, kaip **vietos projekto įgyvendinimo metu ir vietos projekto kontrolės laikotarpiu** bus vertinama atitiktis atrankos kriterijui, t. y. kokius rašytinius įrodymus turės pateikti vietos projekto vykdytojas patikrų vietoje ir ex-post patikrų metu, kad Agentūra galėtų įsitikinti, jog yra visiškai laikomasi atrankos kriterijaus)
I	**II**	**III**	**IV**	**V**
1.	**Didesnis sukurtų naujų darbo vietų skaičius.** Šis atrankos kriterijus detalizuojamas taip:	**25**	Vertinama pagal paraišką ir kartu su paraiška pateiktuose dokumentuose nurodyta informacija	Sukūrus naujas darbo vietas, kartu su galutiniu mokėjimo prašymu pateikiamos darbo sutarčių kopijos, o su metinėmis projekto įgyvendinimo ataskaitomis Sodros pažyma „Informacija apie apdraustųjų asmenų skaičių“.
1.1.	Sukurta 1 ir daugiau darbo vietų (etatų)	25		
1.2.	Sukurta 0,5 darbo vietos (etato)	20		
2.	**Prašoma mažesnės paramos sumos.** Šis atrankos kriterijus detalizuojamas taip:	**25**	Vertinama pagal paraiškos 2.6, 4.3. punktus.	Atitiktis kriterijui aktuali tik paraiškos teikimo metu.
2.1.	1 ir daugiau darbo vietų (etatų) sukurti: **24 388,95 Eur ir mažiau** **38778,89 Eur – 24 389,95 Eur**	 25 23		

	48 779,89 Eur – 38 779,89 Eur	20		
2.2.	0,5 darbo vietos (etato) sukurti: **14 388,95 Eur ir mažiau** **24 389,95 Eur – 14 389,95 Eur**	 25 20		
3.	**Projektą įgyvendina** pareiškėjas (fizinis asmuo) – kaimo gyventojas, ne trumpiau negu 1 metus deklaravęs gyvenamąją vietą kaimo vietovėje, arba pareiškėjo (juridinio asmens, pradedančio veiklą) pagrindinis akcininkas (turintis daugiau kaip 50 procentų akcijų) (juridinių asmenų, kurie neturi ir negali turėti akcininkų, atveju, pagrindinis akcininkas suprantamas kaip vienasmenis valdymo organas arba valdymo organo vadovas) – ne trumpiau negu 1 metus deklaravęs gyvenamąją vietą kaimo vietovėje (paraiškos pateikimo dienai ir ne trumpiau kaip paskutinius vienerius metus iki paramos paraiškos pateikimo dienos nepertraukiamai yra deklaravęs gyvenamąją vietą kaimo vietovėje)	15	Vertinama pagal pareiškėjo gyvenamosios vietos deklaraciją. Akcininko turimas akcijų skaičius vertinamas pagal LR Juridinių asmenų registro sertifikuotą išrašą, kai paraiškią teikia juridinis asmuo.	Atitiktis kriterijui aktuali tik paraiškos teikimo metu.
4.	**Pareiškėja moteris** arba pareiškėjo – juridinio asmens – pagrindinė akcininkė yra moteris, turinti daugiau kaip 50 procentų juridinio asmens akcijų, juridinio asmens, neturinčio akcininkų (pavyzdžiui, mažosios bendrijos), atveju – vadovė yra moteris	10	Vertinama pagal projekto paraiškos 1.1., 1.3. punktus ir pateiktą asmens dokumentą. Vertinama pagal LR Juridinių asmenų registro sertifikuotas išrašas, kai paraiškią teikia juridinis asmuo.	Atitiktis kriterijui aktuali tik paraiškos teikimo metu.
5.	**Pareiškėjo dydis (fizinis ar juridinis asmuo): vidutinė įmonė, maža įmonė, labai maža įmonė**	**25**	Paraiškos 4 dalyje Pareiškėjas nurodo, ar paraiškos teikimo metu, įskaitant su juo susijusias įmones, jis yra labai maža įmonė, maža įmonė ar vidutinė įmonė (samprata apibrėžta Lietuvos Respublikos smulkiojo ir	Atitiktis kriterijui aktuali paraiškos teikimo metu. Projekto įgyvendinimo ir kontrolės laikotarpiu gali keistis.
5.1.	Pateikimo metu pareiškėjas atitinka labai mažos įmonės sampratą;	25		

5.2.	Pateikimo metu pareiškėjas atitinka mažos įmonės sampratą;	20	vidutinio verslo plėtros įstatyme, kurio nauja redakcija įsigaliojo 2017 m. gegužės 1 d.), ir nurodo kaip atitinka šio Įstatymo 3 straipsnio 1, 2 ar 3 dalyse nurodytas sąlygas. Pareiškėjas pateikia įmonės steigimo dokumentus, smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaraciją, Vienos įmonės deklaraciją.	
Iš viso:		**100**		

3. TINKAMUMO SĄLYGOS, TINKAMOMS FINANSUOTI IŠLAIDOMS		
Vietos projektų planuojamų išlaidų tinkamumo vertinimo tvarką nustato Vietos projektų administravimo taisyklės.		
3.1.	**Bendrosios tinkamumo sąlygos, susijusios su tinkamomis finansuoti išlaidomis, numatytos Vietos projektų administravimo taisyklių 24 punkte**	
3.2. Tinkamų finansuoti išlaidų sąrašas:		
I	**II**	**III**
Eil. Nr.	**Tinkamos išlaidos pavadinimas**	**Galimas kainos pagrindimo būdas**
3.2.1.	**Naujų prekių įsigijimo:**	
3.2.1.1.	Naujos technikos ir įrangos, skirtų projekto reikmėms, įsigijimas ir įrengimas projekto įgyvendinimo vietoje. Speciali kompiuterinė ir programinė įranga skirta įsigyjamos įrangos ir/ar technologinio proceso valdymui	Iš paramos VPS įgyvendinti prašomos finansuoti išlaidos neviršija rinkos kainų, jeigu vietos projekto išlaidų pagrįstumo vertinimo metu planuojamos išlaidos pagrindžiamos (nurodomi alternatyvūs būdai): 1. bent 3 (trimis) skirtingų prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas (panašumo požymį apibūdinantys elementai: ta pati paskirtis, funkcijos, komplektacija, techninė specifikacija) ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, komerciniais pasiūlymais arba jų interneto tinklalapiuose esančiomis kainomis kompiuterio ekrano nuotraukų forma (anglų k. „PrintScreen“), arba kitu būdu, leidžiančiu objektyviai palyginti bent 3 (trijų) skirtingų prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, siūlomas kainas. Bent 1 (vienas) rinkos kainą įrodantis dokumentas (komercinis pasiūlymas arba kompiuterio ekrano nuotrauka) turi būti pateiktas iš prekių ar paslaugų teikėjo, kurio buveinės registracijos vieta yra ne VVG teritorijoje; 2. Ministerijos, Agentūros ar kitų ESIF administruojančių institucijų patvirtintais fiksuotaisiais arba didžiausiais tokių pat prekių ir (arba) paslaugų vienetų įkainiais, taikomais panašaus pobūdžio projektams ir paramos gavėjams;
3.2.1.2.	Motorinės transporto priemonės įsigijimas yra tinkamos finansuoti išlaidos tik tuo atveju, jeigu: 1. vietos projekto pagrindinė planuojama veikla – mobilioji prekyba VVG teritorijoje pagaminta produkcija arba pavėžėjimo paslaugos teikimas socialiai pažeidžiamiems ir socialiai atskirtiems asmenims, gyvenantiems VVG teritorijoje. Socialiai pažeidžiamais asmenimis laikomi: našlaičiai vaikai ir paaugliai iki 18 m.; socialinės rizikos šeimose augantys vaikai ir paaugliai iki 18 m.; skurdą ir skurdo riziką patiriantys vieniši asmenys ir šeimos; negalią turintys asmenys; senyvo amžiaus (daugiau negu 65 m.) žmonės; vienišos mamos ar tėvai, auginantys vaikus iki 18 m.; daugiavaikės (turinčios daugiau negu 3 vaikus) šeimos; niekur	

	nesimokantis ir nedirbantis jaunimas iki 29 m.; bedarbiai. Socialiai atskirtais asmenimis laikomi socialiai pažeidžiami asmenys ir mokyklinio amžiaus vaikai, gyvenantys kaimo vietovėse ir lankantys formaliojo ir neformaliojo ugdymo įstaigas, nutolusias nuo jų gyvenamosios vietos daugiau kaip 3 km. Motorinių transporto priemonių klasifikavimas pagal kategorijas ir klases nustatytas Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimuose, patvirtintuose Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2008 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 2B -479 „Dėl Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimų patvirtinimo“. 2. N kategorijos N1 klasės motorinės transporto priemonės (parama įsigyti N kategorijos, N1 klasės motorinę transporto priemonę kroviniams vežti (išskyrus visureigius), kaip nustatyta Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimuose, patvirtintuose Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2008 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 2B -479, teikiama tuo atveju, kai joje yra 2 arba 3 sėdimosios vietos, krovinių skyrius atskirtas pertvara ir jame nėra langų ir kai ji neatsiejamai susijusi su versle numatytomis teikti paslaugomis, pvz.: maisto pristatymu, mobilios įrangos pervežimu į paslaugų teikimo vietą ir pan., t. y. neskirta krovinių gabenimo keliais veiklai vykdyti); 3. M kategorijos (parama įsigyti tik autokatafalkus ir 8 sėdimų vietų transporto priemones, skirtas keleiviams vežti). Pastaba: taip pat galimos kitos išvardintos, Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimuose, patvirtintuose Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2008 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 2B -479, motorinės transporto priemonės, kurios šio FSA 3.4. skyriuje nėra nurodytos kaip netinkamos finansuoti išlaidos	3. Ministerijos, Agentūros arba nepriklausomų ekspertų atliktuose, viešai ESIF administruojančių institucijų interneto svetainėse skelbiamuose prekių ir (arba) paslaugų kainų rinkos tyrimuose nustatytais įkainiais, kurie taikomi tokioms pat išlaidoms įgyvendinant panašaus pobūdžio projektus ir panašiems paramos gavėjams. Europos Sąjungos struktūriniams fondams (Europos socialiniam fondui, Europos regioninės plėtros fondui, Europos sanglaudos fondui) taikomi rinkos kainų tyrimai (supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai) skelbiami interneto tinklalapio www. esinvesticijos.ltnuorodos „Dokumentai“ skyriaus „Tyrimai“ poskyryje „Supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai“)

3.2.1.3.	naujų statybinių medžiagų įsigijimas (Projekte numatytai veiklai vykdyti skirtų gamybinių ir kitų būtinų statinių naują statybą, rekonstravimą ar kapitalinį remontą atliekant ūkio būdu),	
3.3.2.	**Darbų ir paslaugų įsigijimo:**	
3.3.2.1.	Projekte numatytai veiklai vykdyti skirtų gamybinių ir kitų būtinų statinių nauja statyba, rekonstravimas ir (arba) kapitalinis remontas	Iš paramos VPS įgyvendinti prašomos finansuoti išlaidos neviršija rinkos kainų, jeigu vietos projekto išlaidų pagrįstumo vertinimo metu planuojamos išlaidos pagrindžiamos (nurodomi alternatyvūs būdai): 1. bent 3 (trimis) skirtingų prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas (panašumo požymį apibūdinantys elementai: ta pati paskirtis, funkcijos, komplektacija, techninė specifikacija) ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, komerciniais pasiūlymais arba jų interneto tinklalapiuose esančiomis kainomis kompiuterio ekrano nuotraukų forma (anglų k. „PrintScreen“), arba kitu būdu, leidžiančiu objektyviai palyginti bent 3 (trijų) skirtingų prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, siūlomas kainas. Bent 1 (vienas) rinkos kainą įrodantis dokumentas (komercinis pasiūlymas arba kompiuterio ekrano nuotrauka) turi būti pateiktas iš prekių ar paslaugų teikėjo, kurio buveinės registracijos vieta yra ne VVG teritorijoje; 2. Ministerijos, Agentūros ar kitų ESIF administruojančių institucijų patvirtintais fiksuotaisiais arba didžiausiais tokių pat prekių ir (arba) paslaugų vienetų įkainiais, taikomais panašaus pobūdžio projektams ir paramos gavėjams; 3. Ministerijos, Agentūros arba nepriklausomų ekspertų atliktuose, viešai ESIF administruojančių institucijų interneto svetainėse skelbiamuose prekių ir (arba) paslaugų kainų rinkos tyrimuose nustatytais įkainiais, kurie taikomi tokioms pat išlaidoms įgyvendinant panašaus pobūdžio projektus ir panašiems paramos gavėjams. Europos Sąjungos struktūriniams fondams (Europos socialiniam fondui, Europos regioninės plėtros fondui, Europos sanglaudos fondui) taikomi rinkos kainų tyrimai (supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai) skelbiami interneto tinklalapio www. esinvesticijos.ltnuorodos „Dokumentai“ skyriaus „Tyrimai“ poskyryje „Supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai“)
3.3.2.2.	Verslo infrastruktūros projekto įgyvendinimo vietoje kūrimas (privažiavimo sklypo, kuriame įgyvendinamas projektas, ribose, apšvietimo įrengimo, vandens tiekimo (įskaitant vandens gręžinį) ir nuotekų šalinimo sistemos įrengimo ir (arba) sutvarkymo, kitos su projekto įgyvendinimu susijusios infrastruktūros kūrimo ar gerinimo darbų išlaidos)	
3.3.3.	**Vietos projekto bendrosios išlaidos** (įskaitant viešinimo priemonių, nurodytų Vietos projektų administravimo taisyklių 157 punkte, įsigijimo):	Vietos projekto bendrosios išlaidos negali viršyti 10 proc. kitų tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų (skaičiuojama nuo visų tinkamų finansuoti išlaidų, išskyrus bendrąsias)
3.3.3.1.	atlyginimas architektams, inžinieriams ir konsultantams už konsultacijas, susijusias su aplinkosauginiu ir ekonominiu tvarumu, įskaitant galimybių studijų, verslo planų (veiklos ir	Iš paramos VPS įgyvendinti prašomos finansuoti išlaidos neviršija rinkos kainų, jeigu vietos projekto išlaidų pagrįstumo vertinimo metu planuojamos išlaidos pagrindžiamos (nurodomi alternatyvūs būdai):

	(arba) projekto aprašų) ir kitų su jais susijusių dokumentų rengimą, kai šios išlaidos, skiriamos nekilnojamajam turtui statyti ir gerinti, naujiems įrenginiams ir įrangai, įskaitant techniką, pirkti	1. bent 3 (trimis) skirtingų prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas (panašumo požymį apibūdinantys elementai: ta pati paskirtis, funkcijos, komplektacija, techninė specifikacija) ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, komerciniais pasiūlymais arba jų interneto tinklalapiuose esančiomis kainomis kompiuterio ekrano nuotraukų forma (anglų k. *„PrintScreen*“), arba kitu būdu, leidžiančiu objektyviai palyginti bent 3 (trijų) skirtingų prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, siūlomas kainas. Bent 1 (vienas) rinkos kainą įrodantis dokumentas (komercinis pasiūlymas arba kompiuterio ekrano nuotrauka) turi būti pateiktas iš prekių ar paslaugų teikėjo, kurio buveinės registracijos vieta yra ne VVG teritorijoje; 2. Ministerijos, Agentūros ar kitų ESIF administruojančių institucijų patvirtintais fiksuotaisiais arba didžiausiais tokių pat prekių ir (arba) paslaugų vienetų įkainiais, taikomais panašaus pobūdžio projektams ir paramos gavėjams (šią informaciją kaupia ir metodinę pagalbą VPS vykdytojai dėl esamų galiojančių įkainių teikia Agentūra šių Taisyklių 112.3 papunkčio nustatyta tvarka); 3. Ministerijos, Agentūros arba nepriklausomų ekspertų atliktuose, viešai ESIF administruojančių institucijų interneto svetainėse skelbiamuose prekių ir (arba) paslaugų kainų rinkos tyrimuose nustatytais įkainiais, kurie taikomi tokioms pat išlaidoms įgyvendinant panašaus pobūdžio projektus ir panašiems paramos gavėjams. Europos Sąjungos struktūriniams fondams (Europos socialiniam fondui, Europos regioninės plėtros fondui, Europos sanglaudos fondui) taikomi rinkos kainų tyrimai (supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai) skelbiami interneto tinklalapio www.esinvesticijos.lt nuorodos „Dokumentai“ skyriaus „Tyrimai“ poskyryje „Supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai“). Komerciniai pasiūlymai turi būti pasirašyti tiekėjų atstovų. Jei komerciniame pasiūlyme yra nurodytas galiojimo terminas, jis turi galioti paraiškos teikimo datai
3.3.3.2.	Vietos projekto viešinimo išlaidos	
3.4. Netinkamos finansuoti išlaidos yra nurodytos Vietos projektų administravimo taisyklių 28 punkte:		
3.5.1. neatitinkančios Vietos projektų administravimo taisyklių 27 punkte nurodytų tinkamų finansuoti išlaidų kategorijų ir neišvardytos FSA; 3.5.2. neišvardytos patvirtintoje vietos projekto paraiškoje (po vietos projekto paraiškos pateikimo neleidžiama įtraukti naujų išlaidų ar jas keisti kitomis); 3.5.3. išlaidų dalis, viršijanti tinkamų finansuoti išlaidų įkainį (kai toks yra nustatytas); 3.5.4. nepagrįstai didelės išlaidos; 3.5.5. vietos projekto administravimo išlaidos; 3.5.6. nekilnojamojo turto įsigijimo išlaidos; 3.5.7. naudotų prekių įsigijimo išlaidos; 3.5.8. baudos, nuobaudos ir bylinėjimosi išlaidos;		

3.5.9. trumpalaikio turto, įgyto paramos gavėjo projekto, kurio vertė yra mažesnė nei paramos gavėjo numatyta mažiausia ilgalaikio turto vertė, paramos lėšomis, išlaidos. Paramos gavėjas, siekdamas, kad trumpalaikis turtas būtų pripažintas tinkamomis finansuoti išlaidomis, jį turi panaudoti vietos projekto įgyvendinimo laikotarpiu;
3.5.10. išlaidos, nepagrįstos faktine gautų prekių, atliktų darbų ar suteiktų paslaugų verte;
3.5.11. išlaidos, kurios buvo finansuotos (apmokėtos) iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir (arba) savivaldybių biudžetų, kitų piniginių išteklių, kuriais disponuoja valstybė ir (arba) savivaldybės, ES struktūrinių fondų, kitų ES finansinės paramos priemonių ar kitos tarptautinės paramos lėšų ir kurioms apmokėti skyrus paramos VPS įgyvendinti lėšų jos būtų pripažintos tinkamomis finansuoti ir apmokėtos daugiau nei vieną kartą (jeigu vietos projekto vykdytojo – viešojo juridinio asmens veikla finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės ir (arba) savivaldybių biudžetų ir jis iki vietos projekto patvirtinimo patiria vietos projekto bendrųjų išlaidų, jos gali būti pripažintos tinkamomis tuomet, jeigu buvo apmokėtos iš Lietuvos Respublikos valstybės ir (arba) savivaldybių biudžetų asignavimų, kurie skirti projektams avansuoti);
3.5.12. PVM, kurį vietos projekto vykdytojas (išskyrus vietos projektų vykdytojus, nurodytus Vietos projektų administravimo taisyklių 27.5 papunktyje) pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą turi ar galėtų turėti galimybę įtraukti į PVM ataskaitą (net jei tokio PVM vietos projektų vykdytojas į atskaitą neįtraukė), yra netinkamas finansuoti iš paramos lėšų;
3.5.13. išlaidos, nebūtinos vietos projektui sėkmingai įgyvendinti ir neatitinkančios patikimo finansų valdymo principo, pavyzdžiui, vietos projekto poreikius viršijančių techninių parametrų gaminių, prabangaus dizaino (apdailos) gaminių ar gaminių su projekto vykdytojui nereikalingomis funkcijomis (už kurias sumokama papildomai) įsigijimo išlaidos, prabangos prekių ar medžiagų įsigijimo išlaidos (išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus, pavyzdžiui, kai nėra kitos galimybės);
3.5.14. smulkių buities reikmenų įsigijimo išlaidos (patalynės, stalo įrankių, indų ir pan.);
3.5.15. vidaus vandenų transporto priemonės, priskiriamos žvejybos laivams, mažiesiems laivams (išskyrus irklines valtis ir baidares), pramoginiams laivams, sportiniams laivams, asmeniniams laivams (vandens motociklams), kaip nurodyta Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekse;
3.5.16. visų tipų orlaiviams priskiriami aparatai (mašinos), kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos aviacijos įstatyme ir kituose tai reglamentuojančiuose teisės aktuose;
3.5.17. miškų ūkio įranga ir technika (medienos ištraukimo traktoriai, savikrovės priekabos, medvežiai, miškavežiai, medkirtės ar medžių kirtimo galvutės, medžių ir (arba) krūmų pjovimo ir skiedrų ruošimo kombainai energetinėms plantacijoms, mechanizmai šakoms į rulonus presuoti, medienos smulkintuvai, kapoklės);
3.5.18. šių transporto priemonių įsigijimo:
3.5.18.1. L kategorijos ar jai prilyginamų (mopedų, motociklų, triračių, keturračių motociklų, bagių, kartingų ir pan.);
3.5.18.2. M kategorijos (lengvieji automobiliai ir autobusai) ir jai priskiriamų kėbulų tipų (išskyrus autokatafalkus ir 8 sėdimų vietų transporto priemones, skirtas keleiviams vežti);
3.5.18.3. N kategorijos ir jai priskiriamų kėbulų tipų, kurių kodai – BAE, BAF, BAG, BAH, BAM, BC, BD, BAN, BAR, BAS (vilkikai, sunkvežimiai, šaldytuvai);
3.5.18.4. G kategorijos (visureigiai) ir jai priskiriamų kėbulų tipų;
3.5.18.5. O kategorijai (priekabos ir puspriekabės) priskiriamų transporto priemonių, kurių kodas – DD (L kategorijos transporto priemonių priekabų);
3.5.18.6. specialiosios paskirties transporto priemonių (gyvenamųjų automobilių, kemperių ir kt.), kurių kodai – SA, SB, SC, SE, SJ, SN, SR, ST, SV ir SZ;
3.5.19. paprastojo (einamojo) remonto išlaidos;
3.5.20. išlaidos reklamai, skirtai ne projektui viešinti;
3.5.21. išlaidos ar jų dalis, patirtos perkant prekes, paslaugas ar darbus nesilaikant pirkimo procedūrų, nustatytų Pirkimų taisyklėse;
3.5.22. žemės pirkimo ir (arba) nuomos išlaidos, išlaidos, susijusios su turto nuomos sutartimi, turto nuomos mokestis, palūkanų mokėjimo, netiesioginės išlaidos, draudimo įmokos;
3.5.23. gyvūnų, vienmečių augalų įsigijimo išlaidos;

3.5.24. išlaidos, padengtos naudojant finansų inžinerijos priemones, finansuotas iš ES struktūrinių fondų lėšų, finansuojamos iš kitų nacionalinių programų, ES struktūrinių fondų, bet kurio kito ES ir (arba) tarptautinio fondo lėšų; 3.5.25. investicijos į turtą, kurio valdymo (naudojimo) teisė pareiškėjui apribota (turtas areštuotas); 3.5.26. pirkimo ir (arba) importo PVM, kurį pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą paramos gavėjas turi ar galėtų turėti galimybę įtraukti į PVM atskaitą (net jei tokio PVM paramos gavėjas į atskaitą neįtraukė), yra netinkamas finansuoti iš paramos lėšų

4. VIETOS PROJEKTŲ TINKAMUMO FINANSUOTI SĄLYGOS IR VIETOS PROJEKTŲ VYKDYTOJŲ ĮSIPAREIGOJIMAI			
Šioje FSA dalyje nurodytos tinkamumo finansuoti sąlygos pareiškėjui, vietos projektui, vietos projekto suderinamumui su horizontaliosiomis ES politikos sritimis, tinkamam vietos projekto finansavimo šaltiniui. Taip pat vietos projektų vykdytojų įsipareigojimai – vietos projekto vykdytojų sutikimas prisiimti pareigas, susijusias su parama vietos projektui įgyvendinti, ir jų laikytis iki vietos projekto įgyvendinimo kontrolės laikotarpio pabaigos.			
4.1.	Vietos projektų tinkamumo vertinimo tvarką nustato Vietos projektų administravimo taisyklių 102–105 punktai.		
4.2.	**Tinkamumo finansuoti sąlygos**:		
4.2.1.	**Bendrosios tinkamumo sąlygos pareiškėjui,** numatytos Vietos projektų administravimo taisyklių 18.1 papunktyje.		
4.2.2.	**Papildomos tinkamumo sąlygos pareiškėjui:**		
4.2.2.1.	Paramos gali kreiptis 1. fizinis asmuo, nevykdęs jokios ne žemės ūkio ekonominės veiklos nuo 2014 m. gegužės 2 d. iki 2017 m. gegužės 2 d., neatsižvelgiant į tai, ar buvo gauta pajamų, ar ne; 2. naujai įsteigtas (įregistruotas ne anksčiau kaip prieš 6 mėn. iki paraiškos pateikimo dienos) privatus juridinis asmuo;		
4.2.2.2.	Pareiškėjas užtikrina, kad išlaidos, kurioms finansuoti prašoma paramos, nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų ES fondų, kitų viešųjų lėšų		
4.2.4.	**Bendrosios tinkamumo sąlygos vietos projektui numatytos** Vietos projektų administravimo taisyklių 23.1 papunktyje		
4.2.5.	**Specialiosios tinkamumo sąlygos vietos projektui:**		
Eil. Nr.	**Vietos projektų finansavimo sąlyga**	**Patikrinamumas** (Pateikiamas paaiškinimas, kaip **vietos projekto paraiškos vertinimo metu** bus vertinama atitiktis finansavimo sąlygai, t. y. kokius rašytinius įrodymus turi pateikti pareiškėjas, kad būtų teigiamai įvertinta atitiktis finansavimo sąlygai)	**Kontroliuojamumas (kai taikoma)** (Pateikiamas paaiškinimas, kaip **vietos projekto įgyvendinimo metu ir vietos projekto kontrolės laikotarpiu** bus vertinama atitiktis finansavimo sąlygai, t. y. kokius rašytinius įrodymus turės pateikti vietos projekto vykdytojas patikrų vietoje ir ex-post patikrų metu, kad Agentūra galėtų įsitikinti, jog yra visiškai laikomasi finansavimo sąlygų)
I	**II**	**III**	**IV**

4.2.5.1.	Parama teikiama ekonominei veiklai pradėti	Vertinama pagal su paraiška pateiktus duomenis ir viešuose registruose esančius duomenis	Tikrinama pagal su paraiška pateiktus dokumentus ir viešuose registruose esančius duomenis
4.2.5.2.	Parama teikiama ne žemės ūkio veiklai, įskaitant paslaugų žemės ūkiui teikimą. Remiama veikla nustatoma vadovaujantis Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriumi, patvirtintu Lietuvos statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus įsakymu (toliau – EVRK). Parama neteikiama veiklai, kuri pagal EVRK patenka į žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės sekciją, išskyrus veiklą, susijusią su paslaugų žemės ūkiui teikimu	Vertinama pagal su paraiška pateiktus duomenis ir viešuose registruose esančius duomenis	Tikrinama pagal su paraiška pateiktus dokumentus ir viešuose registruose esančius duomenis
4.2.5.3.	Jeigu projekte numatyta produktų gamyba, apdorojimas, perdirbimas, galutinis produktas negali būti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priede nurodytas produktas	Vertinama pagal su paraiška pateiktus duomenis ir viešuose registruose esančius duomenis	Tikrinama pagal su paraiška pateiktus dokumentus ir viešuose registruose esančius duomenis
4.2.5.4.	Pareiškėjo (fizinio asmens) nuolatinė gyvenamoji vietovė arba pareiškėjo (įmonės) registracijos vieta turi būti VVG teritorijos vietovėje	Vertinama pagal paraiškos 1.3. ir 2.8. punktus. Vertinama pagal pateiktą gyvenamosios vietos deklaraciją ir nekilnojamojo turto planą	Tikrinama pagal pateiktą gyvenamosios vietos deklaraciją
4.2.5.5.	Pateikiamas verslo planas, kuriame pareiškėjas įrodo ūkio subjekto atitikimą nustatytiems ekonominio gyvybingumo rodikliams (Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 metų programos priemones, ekonominio gyvybingumo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014-07-28 įsakymu Nr. 3D-440)	Vertinama pagal verslo plano 7 lentelėje pateiktą informaciją. Taip pat vertinama pagal Agentūros išvadas dėl ekonominio gyvybingumo nustatymo	Tikrinama pagal finansinės atskaitomybės dokumentus
4.2.6.	**Papildomos tinkamumo sąlygos, susijusios su vietos projektu:**		

4.2.6.1.	Jeigu pagal VPS priemonę remiama veikla, susijusi su maisto tvarkymu (maisto tvarkymas – bet koks poveikis maistui arba veiksmai su juo ar atskiromis jo sudėtinėmis dalimis (įskaitant maisto gaminimą, ruošimą, perdirbimą, pakavimą, laikymą, saugojimą, vežimą, paskirstymą, tiekimą, pateikimą parduoti, pardavimą), galintys turėti įtakos maisto saugai, kokybei ir mitybos vertei), Vietos projektų finansavimo sąlygų aprašo dalyje, kuri skirta papildomiems vietos projektų vykdytojų įsipareigojimams, turi būti numatytas vietos projekto vykdytojo įsipareigojimas užtikrinti privalomų maisto tvarkymo subjektų pareigų, susijusių su maisto tvarkymo veikla, laikymąsi. Privalomos pareigos nustatytos Lietuvos higienos normoje HN 15:2005 „Maisto higiena“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. V-675 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 15:2005 „Maisto higiena“ patvirtinimo“, Maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo reikalavimuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2008 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. B1-527 „Dėl maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo reikalavimų patvirtinimo“
4.2.6.2.	Projekto investicijos atitinka darbo saugos reikalavimus, kaip nurodyta techniniame reglamente „Mašinų sauga“, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2000 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 28 „Dėl techninio reglamento „Mašinų sauga“ patvirtinimo“, ir Elektrotechnikos gaminių saugos techniniame reglamente, patvirtintame Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2016 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. 4-314 „Dėl Elektrotechnikos gaminių saugos techninio reglamento patvirtinimo“ (kartu su paramos paraiška pateikiamuose komerciniuose pasiūlymuose, skirtuose mašinų ir elektrotechnikos gaminių kainoms pagrįsti, turi būti tiekėjo patvirtinimas, kad parduodama prekė atitinka ES saugos reikalavimus, t. y. turi ženklą CE)
4.2.6.3.	Projekto investicijos atitinka Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos kontroliuojamų teisės aktų reikalavimus, kai investicijoms yra taikomi tokie reikalavimai. Vertinimo išvadą dėl investicijų atitikties Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos kontroliuojamiems teisės aktų reikalavimams išduoda Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba Agentūros prašymu
4.2.6.4.	Jei projekte vykdoma ar vykdyti numatyta veikla, kuriai vykdyti turi būti gauta licencija, kaip nurodyta Licencijavimo pagrindų apraše, patvirtintame 16 Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 937 „Dėl Licencijavimo pagrindų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Licencijavimo aprašas), pareiškėjas licenciją arba kitą Licencijavimo apraše nurodytą dokumentą pateikia Agentūrai su paramos paraiška arba įsipareigoja pateikti su paskutiniu mokėjimo prašymu
4.2.6.5.	Neremiamų ekonominės veiklos rūšių sąrašas yra toks: 1. alkoholinių gėrimų gamyba ir prekyba jais; 2. tabako gaminių gamyba ir prekyba jais; 3. ginklų ir šaudmenų gamyba ir prekyba jais; 4. azartinių lošimų ir lažybų organizavimas; 5. didmeninė ir mažmeninė prekyba, išskyrus mažmeninę prekybą savo pagaminta produkcija; 6. finansinis tarpininkavimas, pagalbinė finansinio tarpininkavimo veikla; 7. draudimo ir pensijų lėšų kaupimo operacijos; 8. nekilnojamojo turto operacijos; 9. teisinės ir konsultavimo veiklos organizavimas; 10. medžioklė, gaudymas spąstais, medžioklės patirties sklaida ir su tuo susijusios paslaugos; 11. elektros energijos gamyba, pardavimas ir paskirstymas; 12. apgyvendinimo veikla; 13. krovininio kelių transporto ir perkraustymo veikla; 14. už paramos lėšas įgyto turto nuoma, išskyrus poilsio ir sporto reikmenų nuomą;

	15. žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė bei akvakultūra, išskyrus paslaugas žemės ūkiui, kaip nurodyta Paslaugų žemės ūkiui sąraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 25 d. nutarimu Nr. 76 „Dėl Paslaugų žemės ūkiui sąrašo patvirtinimo“; 16. paslaugų žemės ūkiui teikimo veikla, kai paraišką teikia pareiškėjas, vykdantis žemės ūkio veiklą.
4.2.6.6.	Jeigu projekte numatyta gamybos ekonominė veikla, ji turi būti vykdoma kaimo vietovėje. Jeigu projekte numatyta paslaugų teikimo ekonominė veikla, ji gali būti vykdoma visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje
4.2.7.	**Tinkamumo sąlygos, susijusios su horizontaliosiomis ES politikos sritimis, numatytos Vietos projektų administravimo taisyklių 29 punkte**
4.2.8.	**Bendrosios tinkamumo sąlygos tinkamiems vietos projekto finansavimo šaltiniams, numatytos Vietos projektų administravimo taisyklių 32 punkte**
4.3.	**Vietos projekto vykdytojo įsipareigojimai:**
4.3.1.	**Bendrieji vietos projekto vykdytojo įsipareigojimai, numatyti Vietos projektų administravimo taisyklių 35 punkte**
4.3.2.	**Papildomi vietos projekto vykdytojo įsipareigojimai, numatyti Vietos projektų administravimo taisyklių 41–47 punktuose**
4.3.2.1.	Projektą, įgyvendinti per nurodytą laikotarpį, kuris neviršija 24 mėnesių nuo paramos sutarties pasirašymo dienos (įgyvendinimo trukmė nurodoma paramos paraiškoje (FSA priedas 1) ir verslo plane (FSA priedas 2)
4.3.2.2.	Pradėti įgyvendinti verslo planą ne vėliau kaip per 9 mėnesius nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos. Paramos gavėjas, pradėdamas įgyvendinti verslo planą, raštu apie tai informuoja VPS vykdytoją ir prideda patvirtinimo dokumentus (investicijos įsigijimo dokumentus, paslaugų įsigijimo sutartį, kt.). Verslo plano įgyvendinimo pradžia nėra laikoma konsultacijų projekto įgyvendinimo ir administravimo klausimais ir kitų bendrųjų išlaidų kategorijai priskirtinų išlaidų pirkimo–pardavimo ir paslaugų teikimo sutarčių sudarymas
4.3.2.3.	Verslo planą įgyvendinti tinkamai per jame numatytą laikotarpį. Laikoma, kad verslo planas įgyvendintas tinkamai, kai atliktos visos verslo plane numatytos investicijos, pasiekti priežiūros rodikliai ir Agentūrai pateiktas paskutinis mokėjimo prašymas ir galutinė projekto įgyvendinimo ataskaita
4.3.2.4.	Sukurti numatytas naujas darbo vietas, susijusias su projekto veikla, kuriai prašoma paramos, ir išlaikyti jas iki projekto kontrolės laikotarpio1 pabaigos (turi būti vadovaujamasi Projektų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, rodiklio „Naujos darbo vietos sukūrimas ir išlaikymas“ pasiekimo vertinimo metodika, kuri tvirtinama atskiru Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu): nauja darbo vieta (naujas etatas) – paramos gavėjo pagal darbo sutartį, individualios veiklos pažymą, verslo liudijimą naujai sukurta ir projekto kontrolės laikotarpiu išlaikyta darbo vieta, tiesiogiai susijusi su projekte numatytos veiklos vykdymu. Vieną darbo vietą atitinka vienas etatas
4.3.2.5.	Naujos darbo vietos (naujo etato) tinkamumo sąlygos projekto lygmeniu: 1. nauja darbo vieta turi būti tiesiogiai susijusi tik su vykdoma veikla, kuriai buvo skirta parama. Naujomis darbo vietomis nelaikomos darbo vietos, kurios įgyvendinant projektą buvo sukurtos kituose, su projekto veikla nesusijusiuose, sektoriuose 2. nauja darbo vieta turi būti išreikšta naujų sąlyginių darbo vietų (naujų etatų) ekvivalentu, pagrįstu 8 valandų darbo diena, 40 valandų darbo savaite, dirbant ištisus metus, išskyrus, kai Darbo kodekse nustatyta kitaip (taikoma dirbantiems pagal darbo sutartis) 3. viena darbo vieta laikoma tuo atveju, jei asmens darbo užmokesčio arba savarankiška veikla užsiimančio asmens grynųjų pajamų dydis per ataskaitinius metus yra ne mažesnis negu 12 (dvylika) minimalių mėnesinių algų (toliau – MMA), nustatytų Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu 4. nauja darbo vieta turi būti sukurta po paraiškos pateikimo iki verslo plano įgyvendinimo pabaigos, t. y. ne vėliau kaip paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo dieną turi būti pateikti naujos darbo vietos sukūrimo fakto įrodymai 5. naujos darbo vietos pagal darbo sutartį sukūrimo fakto įrodymai: Agentūrai iki verslo plano įgyvendinimo pabaigos pateikta sudarytos darbo sutarties kopija

	6. naujos darbo vietos pagal verslo liudijimą arba individualios veiklos pažymą sukūrimo fakto įrodymai: Agentūrai pateikta verslo liudijimo arba individualios veiklos pažymos kopija. Verslo liudijime arba individualios veiklos pažymoje nurodyta ekonominė veikla turi atitikti ekonominės veiklos rūšies kodą, nurodytą paramos paraiškoje, verslo plane
4.3.2.6.	Iki paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo dienos įsigyti verslo liudijimą arba individualios veiklos pažymą (taikoma pareiškėjui – fiziniam asmeniui, pradėsiančiam veiklą)
4.3.2.7.	Nuo paramos paraiškos pateikimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos tvarkyti buhalterinę apskaitą (sudaryti balansą, pelno (nuostolių) ataskaitas)
4.3.2.8.	Užtikrinti, kad visos jo įgytos investicijos atitiks darbo saugos reikalavimus (įsigytos mašinos ir elektrotechnikos gaminiai turi atitikti ES saugos reikalavimus, t. y. turėti ženklą CE)
4.3.2.9.	Užtikrinti, kad įsigytos investicijos, įgyvendinus projektą, atitiks Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos kontroliuojamųjų teisės aktų reikalavimus, kai investicijoms taikomi tokie reikalavimai. Pažymą apie įsigytų investicijų atitiktį ar neatitiktį Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos kontroliuojamiems teisės aktų reikalavimams išduoda Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba Agentūros prašymu
4.3.2.10.	Ne vėliau kaip per 10 darbo dienų pranešti VPS vykdytojai apie bet kurių duomenų, nurodytų pateiktoje ir užregistruotoje paramos paraiškoje, pasikeitimus
4.3.2.11.	Sudaryti sąlygas institucijų, atliekančių paramos paraiškų vertinimą, atranką ir projektų įgyvendinimo priežiūrą, Programos įgyvendinimo priežiūrą, atstovams ar jų įgaliotiems asmenims patikrinti paramos paraiškoje ir prie jos pridedamuose dokumentuose pateiktus duomenis ir atlikti patikrą projekto įgyvendinimo vietoje, gauti papildomos informacijos apie projektą nuo paramos paraiškos pateikimo dienos, taip pat audituoti, kontroliuoti, tikrinti, kaip yra laikomasi tinkamumo gauti paramą sąlygų ir reikalavimų, kaip yra vykdomas projektas ir veikla, kuriai buvo skirta parama, po sprendimo skirti paramą priėmimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos
4.3.2.12.	Teikti VPS vykdytojai ir (arba) Agentūrai visą informaciją ir duomenis, reikalingus statistikos tikslams, Programos įgyvendinimo stebėsenai, viešinimui bei reikalingiems vertinimams atlikti
4.3.2.13.	Pasikeitus Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaracijoje (toliau – Deklaracija) pateiktiems duomenims, pateikti Agentūrai atnaujintą Deklaraciją per 10 darbo dienų nuo duomenų pasikeitimo fakto
4.3.2.14.	Projekto įgyvendinimo metu ir projekto kontrolės laikotarpiu turi užtikrinti atitiktį atrankos kriterijams (išskyrus atrankos kriterijų, susijusį su pareiškėjo amžiumi), už kuriuos projektui suteikiami balai
4.3.2.15.	Pateikti detalų atliktų darbų aktą (su kiekvienu mokėjimo prašymu, kuriame deklaruojamos statybos išlaidos)
4.3.2.16.	Užbaigus statybos darbus, pateikti statybos užbaigimo dokumentus, kai jie privalomi pagal teisės aktų nuostatas (ne vėliau kaip paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo dieną)
4.3.2.17.	Iki paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo dienos parengti naudoti įrangą ir (arba) techniką ir vėliausiai su paskutiniu mokėjimo prašymu pateikti įrangos ir (arba) technikos įrengimo ir (arba) sumontavimo darbų užbaigimo aktus ar kitus lygiaverčius dokumentus, kuriuose patvirtinama, kad už paramos lėšas įsigyta įranga ir (arba) technika tinkamai sumontuota ir veikia
4.3.2.18.	Nuo paramos paraiškos pateikimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos užtikrinti, kad nebus sukurta galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą, kaip nurodyta Galimai neteisėtai sukurtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodikoje
4.3.2.20.	Iki verslo plano įgyvendinimo pabaigos pasiekti ir iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos išlaikyti paramos paraiškoje numatytus projekto priežiūros rodiklius (vienus metus per kontrolės laikotarpį nepasiekus rodiklių sankcijos nebus taikomos)

5. PRIE VIETOS PROJEKTO PARAIŠKOS PRIDEDAMI DOKUMENTAI	
Kartu su užpildyta vietos projekto paraiška (jeigu žemiau nurodytuose papunkčiuose ir Vietos projektų administravimo taisyklėse nenurodyta kitaip) pareiškėjas privalo pateikti šiuos dokumentus (turi būti pateikiamas originalas arba kopija, patvirtinta pareiškėjo (arba įgalioto asmens) parašu ir antspaudu (jei toks yra ar jį privaloma turėti) arba notaro Lietuvos Respublikos notariato įstatymo nustatyta tvarka):	
5.1. Turi būti pateikti šie dokumentai:	1. Dokumentai, pagrindžiantys atitiktį vietos projektų atrankos kriterijams: 1.1. Įmonės steigimo dokumentai 1.2. Kriterijus Nr. 3: pagal asmens gyvenamosios vietos deklaraciją 1.3. Kriterijus Nr. 4: pagal pateiktą asmens dokumentą 1.4. Kriterijus Nr. 5: SoDros pažyma „Informacija apie draudėjo apdraustųjų asmenų skaičių“ 2. Dokumentai, pagrindžiantys atitiktį tinkamumo sąlygoms, susijusioms su tinkamomis finansuoti išlaidomis: 2.1. Patirtas bendrąsias išlaidas pagrindžiantys ir įrodantys dokumentai (sutartys, sąskaitos faktūros ir kt.) 3. Dokumentai, pagrindžiantys tinkamas vietos projekto išlaidas: 3.1. Prekių, darbų ar paslaugų teikėjų 3 (trys) lygiaverčiai komerciniai pasiūlymai (kiekvienai išlaidai), (bent 1 (vienas) turi būti pateiktas iš prekių ar paslaugų teikėjo, kurio buveinės registracijos vieta yra ne VVG teritorijoje; kiti dokumentai arba viešai tiekėjų pateikta informacija (internete, reklaminėje medžiagoje ir pan.)
	4. Dokumentai, pagrindžiantys pareiškėjo tinkamumą: 4.1. Pareiškėjo rašytinis prašymas nušalinti nuo vietos projektų atrankos (apimantis FSA rengimo (taikoma tuo atveju, jeigu pagal konkrečią VPS priemonę ar veiklos sritį yra suplanuota įgyvendinti vieną vietos projektą arba kai yra faktinės aplinkybės, įrodančios interesų konfliktą), vietos projektų paraiškų vertinimo, vietos projektų tvirtinimo etapus) (taikoma, kai vietos projekto paraišką teikia VVG kolegialaus valdymo organo narys, VVG darbuotojas arba šiems nurodytiems asmenims artimi asmenys, todėl kyla interesų konfliktas ir (arba) atsiranda asmeninis suinteresuotumas, kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymo 2 str. ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 966/2012 57 str.) 4.2. Verslo liudijimas arba pažyma, įmonės teisinį statusą patvirtinantys dokumentai (fiziniam ir juridiniam asmeniui, ūkininkui, labai mažai ir mažai įmonei) (*kai taikoma*) 4.3. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos „Atsiskaitymo su valstybės ir/ar savivaldybių biudžetais, pinigų fondais“ pažyma ir Valstybinio socialinio draudimo fondo prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pažyma „Apie atsiskaitymą su valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetu“ 4.4. Pareiškėjo rašytinis prašymas nušalinti nuo vietos projektų atrankos (apimantis FSA rengimo (taikoma tuo atveju, jeigu pagal konkrečią VPS priemonę ar veiklos sritį yra suplanuota įgyvendinti vieną vietos projektą arba kai yra faktinės aplinkybės, įrodančios interesų konfliktą), vietos projektų paraiškų vertinimo, vietos projektų tvirtinimo etapus) (taikoma, kai vietos projekto paraišką teikia VVG kolegialaus valdymo organo narys, VVG darbuotojas arba šiems išvardintiems asmenims artimi asmenys ir dėl to kyla interesų konfliktas ir (arba) atsiranda asmeninis suinteresuotumas, kaip tai apibrėžia Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymo 2 str. ir Europos parlamento ir Tarybosreglamento (ES) Nr. 966/2012 57 str.) 4.5. Finansinės atskaitomybės dokumentai (pradžios balansas, veiklos rezultatų ataskaita) 5. Dokumentai, pagrindžiantys vietos projekto tinkamumą:

	5.1. Vietos projekto verslo planas, parengtas pagal FSA 2 priedo formą 5.2. Statinio techninis projektas arba projektiniai pasiūlymai ir statinio statybos kainos apskaičiavimas, parengti pagal Vietos projektų administravimo taisyklių 23.1.8 papunktyje nurodytus reikalavimus. (Taikoma, jei vietos projekte, vadovaujantis Vietos projektų administravimo taisyklių 23.1.8 papunkčiu, numatyti statinio statybos (naujo statinio statyba, statinio rekonstravimas, statinio kapitalinis remontas) ar infrastruktūros įrengimo, atnaujinimo darbai. Šie dokumentai turi būti parengti ir (arba) išduoti iki vietos projekto paraiškos pateikimo dienos ir pateikti kartu su paraiška arba parengti ir (arba) išduoti iki pirmojo mokėjimo prašymo dienos ir pateikti ne vėliau kaip su pirmuoju mokėjimo prašymu. Tuo atveju, jeigu statybą leidžiantys dokumentai teisės aktų nustatyta tvarka turi būti pateikti informacinėje sistemoje „Infostatyba“, jų atskirai teikti nereikia (reikia nurodyti paraiškos 11 dalyje „Pridedami dokumentai“)) 5.3. Paprastojo remonto projektas pagal statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. D1-738 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ patvirtinimo“, reikalavimus. Šis dokumentas turi būti pateiktas kartu su paraiška arba ne vėliau kaip iki pirmojo mokėjimo prašymo pateikimo dienos 5.4. STR 1.04.04:2017 parengtas supaprastintas statybos, rekonstravimo projektas ar kapitalinio remonto aprašas (kai juos privaloma rengti) ir statybą leidžiantis dokumentas (kai jis privalomas pagal statybos techninį reglamentą STR 1.05.01:2017) arba kiti dokumentai (sklypo planas su pažymėtais esamais ir projektuojamais statiniais, jų eksplikacija ir aiškinamasis raštas), ir statinio statybos kainos apskaičiavimas (projekto statinio statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalis). (Šie dokumentai turi būti pateikti, jei vietos projekte, vadovaujantis Vietos projektų administravimo taisyklių 23.1.10 papunkčiu, numatyta tik nesudėtingų statinių statyba, rekonstravimas ar kapitalinis remontas. Šiuos dokumentus privaloma pateikti kartu su vietos projekto paraiška arba ne vėliau kaip iki pirmojo mokėjimo prašymo pateikimo dienos. Tuo atveju, jeigu statybą leidžiantis dokumentas teisės aktų nustatyta tvarka turi būti pateiktas informacinėje sistemoje „Infostatyba“, jo atskirai teikti nereikia (reikia nurodyti paraiškos 11 dalyje „Pridedami dokumentai“)) 5.5. Dokumentai, įrodantys, kad vietos projekto vykdytojui suteikta teisė valdyti, naudoti ir disponuoti nekilnojamuoju turtu bei leista atlikti vietos projekte numatytas investicijas. (Taikoma, kai vietos projekte numatytos investicijos į nekilnojamąjį turtą. Turi būti pateikti dokumentai, atitinkantys Vietos projektų administravimo taisyklių 23.1.12 papunktyje nurodytus reikalavimus); 5.6. Rašytinis Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos pritarimas planuojamai veiklai vykdyti (teikiamas tuo atveju, jeigu vietos projekte investuojama į valstybinės žemės sklypą, kuris yra nesuformuotas) 5.7. Visų nekilnojamojo turto savininkų sutikimai dėl vietos projekte numatytų investicijų (taikoma, kai vietos projekte numatytos investicijos į nekilnojamąjį turtą ir jis nuosavybės teise priklauso keliems bendraturčiams (įskaitant bendrosios jungtinės nuosavybės teise valdomą nekilnojamąjį turtą, priklausantį sutuoktiniams). Atitiktis šiai tinkamumo sąlygai gali būti tikslinama iki vietos projekto tinkamumo vertinimo pabaigos) 5.8. Finansinės atskaitomybės dokumentai (balansas, ataskaitinių (*jei taikoma*) ir einamųjų metų pelno (nuostolių) ataskaitos) 5.9. VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registro išrašas 6. Dokumentai, pagrindžiantys atitiktį horizontaliosioms ES politikos sritims: 6.1. Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaracija, kurios forma patvirtinta Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2008 m. kovo 26 d. įsakymu Nr. 4-119 „Dėl Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaravimo tvarkos aprašo ir Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto

	statuso deklaracijos formos patvirtinimo“, ir paskelbta VVG interneto svetainėje adresu www.svlvvg.lt (taikoma Vietos projektų administravimo taisyklių 29.3 papunktyje nurodytiems atvejams) 6.2. „Vienos įmonės“ deklaracija pagal 2013 m. gruodžio 18 d. Europos Komisijos reglamentą (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2013 L 352, p. 1), jos forma paskelbta VVG interneto svetainėje adresu www.svlvvg.lt. (Taikoma siekiant pagrįsti, kad parama vietos projektui įgyvendinti skiriama nepažeidžiant ES teisės normų, susijusių su nereikšminga (*de minimis*) pagalba, kaip nurodyta Vietos projektų administravimo taisyklių 29.3 papunktyje) 7. Dokumentai, pagrindžiantys nuosavo indėlio tinkamumą: 7.1. Dokumentai, įrodantys, kad pareiškėjas turi pakankamai nuosavų lėšų prisidėti prie vietos projekto įgyvendinimo (taikoma, kai pareiškėjas prie vietos projekto įgyvendinimo prisideda nuosavomis piniginėmis lėšomis. Įrodymo dokumentai turi būti išduoti arba sukurti (pvz., naudojant el. bankininkystės sistemą) finansų institucijų (bankų, kredito unijų) ir (arba) sukurti naudojantis finansinių ataskaitų duomenimis. Šie dokumentai turi būti pateikti ne vėliau kaip iki vietos projekto atrankos vertinimo pabaigos) 7.2. Jeigu pareiškėjas prie vietos projekto įgyvendinimo prisideda iš vietos projekte numatytos vykdyti veiklos gautinomis lėšomis, šis nuosavas indėlis turi būti pagrįstas verslo plano, finansinių ataskaitų duomenimis ir nurodytas vietos projekto paraiškoje 7.3. Jeigu pareiškėjas nurodo, kad dalį vietos projekto finansuos gautinomis paramos lėšomis, vietos projekto paraiškoje ir verslo plane turi būti aiškiai nurodyta, kad vietos projektas įgyvendinamas ne vienu etapu, ir atitinkamai pagrįsta, kuriame etape planuojama panaudoti gautas paramos lėšas 7.4. Dokumentai, kuriais pagrindžiamos pareiškėjo skolintos lėšos (taikoma, kai pareiškėjas prie vietos projekto įgyvendinimo prisideda skolintomis lėšomis. Kartu su vietos projekto paraiška turi būti pateikti paskolos ar finansinės nuomos (lizingo) suteikimo galimybę patvirtinantys dokumentai. Jeigu paskolą planuojama gauti iš fizinio asmens, turi būti pateiktas to fizinio asmens banko sąskaitos išrašas, atitinkantis Vietos projektų administravimo taisyklių 32.4 papunktyje nurodytus reikalavimus. Jeigu paskolą planuojama gauti iš juridinio asmens, kuris nėra kredito įstaiga, turi būti pateikti to juridinio asmens ataskaitinių metų finansinės atskaitomybės dokumentai bei banko, kuriame yra juridinio asmens sąskaita, sąskaitos išrašas, atitinkantys Vietos projektų administravimo taisyklių 32.4 papunktyje nurodytus reikalavimus. Ne vėliau kaip su pirmuoju mokėjimo prašymu pareiškėjas turės pateikti pasirašytą (ir notaro patvirtintą, jeigu paskolą suteikia ne kredito įstaiga) paskolos ar finansinės nuomos (lizingo) sutartį arba raštu patvirtinti, kad atitinkamą projekto dalį įgyvendins pagrįstomis nuosavomis lėšomis 8. Kiti dokumentai: 8.1. Įgaliojimas teikti vietos projekto paraišką (taikoma tuo atveju, jeigu paraišką teikia ne pareiškėjo – juridinio asmens – vadovas (kai pareiškėjas yra juridinis asmuo) arba ne pareiškėjas pats (kai pareiškėjas yra fizinis asmuo), bet įgaliotas asmuo. Tokiu atveju turi būti pateiktas tinkamas įgaliojimas. Juridinio asmens įgaliojimas laikomas tinkamu, jeigu jis pasirašytas juridinio asmens vadovo ir ant jo uždėtas to juridinio asmens antspaudas, jeigu jis antspaudą privalo turėti. Fizinio asmens įgaliojimas laikomas tinkamu, jeigu jis patvirtintas notaro. Įgaliojime turi būti nurodytas asmuo, turintis teisę pateikti (ir pasirašyti, jei taikoma) vietos projekto paraišką, įgaliojimo galiojimo terminas) 8.2. Pareiškėjo sprendimas dėl ilgalaikio turto vertės (nurodoma, nuo kokios sumos pareiškėjo apskaitoje apskaičiuojamas ilgalaikis turtas)
5.2.	VVG pareiškėjui gali leisti pateikti kitus papildomus dokumentus, kurie, pareiškėjo manymu, gali būti svarbūs vertinant vietos projektą

6. VIETOS PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠO PRIEDAI:

6.1. Šio FSA priedai yra:
1 priedas „Vietos projekto paraiškos forma“
2 priedas „Vietos projekto verslo plano forma“
3 priedas „Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaracijos forma“
4 priedas „Vienos įmonės“ deklaracijos forma